

Remissvar SOU 2015:89

Jönköpings läns museum (Jkpglm) anser att utredningen kommit fram till flera viktiga slutsatser och förslag, vilka kommer att stärka museisektorn även utanför centralmuseernas uppdrag. Utredningen är i flera avseenden en tydlig ambitionshöjning. Vad utredningen inte hanterat är den bristfälliga finansiering som råder inom museiområdet. Om den ambitionshöjning som önskas ska kunna nås behöver en resursökning ske. De regionala museerna har ofta en betydande del av finansieringen genom samverkansmodellen och regionen/landstingen. De statliga anslagen har inte följt den ekonomiska utvecklingen och inte justerats upp med ett breddat uppdrag. Om utredningens intentioner ska kunna omsättas i verkligheten behöver en påtaglig ekonomisk förstärkning och tydliggörande av verksamhetsområdets betydelse inom samverkansmodellen ske.

Tilläggsdirektivet, ”*rörande hur verksamhet och samlingar vid de centrala museerna kan göras tillgängliga för människor i hela landet*”, har inte enligt Jkpglms mening fullt ut tagit hänsyn till länmuseernas funktion som nationell resurs. De regionala museinstitutionerna är en del i en nationell museisektor och borde därför, både ur ett infrastrukturellt som ett innehållsperspektiv, med samlingsfunktionen i fokus, också betraktas som en vital del i en nationell museistruktur med tillhörande museipolitik.

Jkpglm ställer sig bakom förslaget om en lag för museiområdet men menar att ICOMs definition av ett museum bör användas då samlingarna är centrala för ett museum. Förslagets definition av museer är problematisk eftersom den är så omfattande. Det är lämpligt att följa ICOM:s definition. Istället för att vidga definitionen bör man kunna ange att även offentligt finansierade konsthallar omfattas av museilagstiftningen, utan att för den skull ändra en internationellt vedertagen definition.

Jkpglm ställer sig bakom förslaget om aktiv förvaltning av samlingarna. Vilket enligt förslaget innebär att regionala museer förhåller sig till museilagförslagets § 11 och skrivningarna om samlingsförvaltning.

Jkpglm ställer sig positiv till förslaget kring inrättandet av en ny myndighet. En sådan bör, inom ”*uppgiften att främja utvecklingen av en museiverksamhet av hög kvalitet*”, även ansvara för relationen mellan det nationella och regionala perspektivet. Myndighetens fokus på det museala verksamhetsområdet kommer ge bättre förutsättningar att tydliggöra sektorns behov och utmaningar och vara en kontaktyta gentemot departement och politiken som saknas idag. T.ex. genom arbetet kring digitaliseringsstandards. Digitalisering och nyttjandet av digitala media är en vital del i museisektorns framtida utveckling. Detta är en resurs- och kompetenskrävande utmaning där museimyndigheten proaktivt bör stimulera till standardisering och regelverk för en nationellt fungerande infrastruktur. Myndigheten bör också ha ansvar för samordningen av museernas arbete med kulturmiljö- och kulturarvsfrågor där det är särskilt viktigt att lagstiftning och finansieringsmodeller kring fyndfördelning, bevarande och samlingsförvaltning är synkroniserade.

Jkpglm anser att staten måste ta ett större ansvar för museisektorn. Krympande nationella resurser till sektorn har drabbat Länsmuseumerna hårt, däribland vårt museum. Det finns därför också anledning att se över hela myndighetsstrukturen för kultursektorn. Det finns starka skäl för att lägga samman flera myndigheter på området för att minska administrativa kostnader för att frigöra resurser för verksamhet och kvalitetsutveckling. Färre myndigheter på kulturområdet vore också en fördel för Länsmuseumerna, då man då har färre myndigheter att kommunicera med.

Förslaget att det i museilagen under § 8 ska anges ”*att museerna i det allmänna museiväsendet inom sina ämnesområden ska bidra till forskning och annan kunskapsuppbyggnad*” är bra, men inte tillräckligt. Vi anser att det bör vara eftersträvt att museerna även bedriver egen forskning. För att komma i åtnjutande av forskningsmedel är det av vikt att även regionmuseumerna i större utsträckning har disputerade forskare, vilket bör kunna bidra till ökad samverkan mellan museer och universitet, men också högre kvalitet på projektansökningar.

Förslaget att museerna ska bedriva forskning och kunskapsuppbyggnad i eget regi eller genom att tillgängliggöra sina arkiv och samlingar för forskning är positiv. Museernas förutsättningar att bedriva egen forskning är idag begränsade med små resurser. För att komma i åtnjutande av forskningsmedel är det nödvändigt för museerna att ha disputerade forskare knutna till organisationen. Möjligheterna att knyta till sig sådana resurser kräver nya resurser och det är angeläget att en utredningens ambition följs av ökade statliga anslag till de regionala museerna.

Formuleringen under § 9, ”*museerna ska upprätthålla hög kompetens inom sina ämnesområden*”, bör även innehålla aspekter på förmedling såsom utställningspedagogik, gestaltning, kommunikation etc.

Yttrandet behandlades av styrelsen vid sammanträde den 29 februari 2016.

För Stiftelsen Jönköpings läns museum

Raymond Pettersson
ordförande